אמרי שפר — פרשת וירא

חידושי תורה מהרב הקדוש א"א מופה"ד רבינו הגדול מוה' נפתלי צבי הורוויץ אבד"ק ראפשיץ זצוק"ל אשר היו בכתובים עד עתה, וגם נמצאו בכי"ק הרב הצדיק מוה' נתן ליב זצ"ל בן הרה"ק רבן של ישראל מוה' מנחם מענדיל מרומנאב זצוק"ל.

וירא אליו ד' וגו' וירא וירץ לקראתם מפתח האוהל וגו'. ופרש"י מכאן אמרו חז"ל גדול' הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה. יש לדקדק על תיבת והנה שהוא מיותר שיכול לומר וירא שלשה אנשים נצבים כו'. ועוד איך דקדקו חז"ל מכאן שגדול הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה דלמא שאני אברהם שהורגל תמיד להיות מכניס אורח וזה הי' מכח מעלתו שהיה בו מדת החסד לאברהם כמו שאמר הכתוב ויטע אשל בבאר שבע ודרשו חז"ל אכילה שתי' לוי' ולכן הקדים מצות הכנסת אורחים לקבלת פני השכינה ולעולם גדול' קבלת פני השכינה יותר מהכנסת אורחים. ונראה עפ"י מה שאמרו חז"ל ההולך לדבר מצוה שכינה מתלוות עמו, והיינו שמחמת גודל הארת המצוה ותשוקתו בה גורם לו התגלות אלהותו ית' והשראת השכינה עליו לכן גם כאן אחר מעשה המילה שמל את עצמו נאמר וירא אליו ה' ר"ל לפי שהלך ועסק במצוה הזאת הי' לו השראת השכינה והתגלות אלהותו ית' ועי"ז וירא אליו ד' והנה כו' ר"ל ע"י שקיבל אור פני השכינה הקדושה הי' בו יותר זריזות ומצות הכנסת אורחים ממה שהי' לו קודם ולכן נופל לשון והנה המורה על דבר הקודם כי כך הוא משמעות תיבת והנה בכל מקום שאומרים כל מלמדי תינוקות (והנה אונ אין) דלכאורה אינו מובן אך לפי לשון בני אדם מי שמספר איזה מעשה לחבירו ובתוך כך רוצה לומר לו איזה דבר שנתחדש בתוך אותו מעשה אומר לו בזה הלשון (אונ אין דעם) וכן כאן דיברה תורה כלשון בני אדם שבתחילה מספר מן השראת השכינה שהי' עליו ואח"כ אומר וירא והנה כו' ר"ל מכח קבלת פנ' השכינה הי' בו זריזות יותר גדול' אל הכנסת אורחים ממה שהי' בו קודם לזה ולכך וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו כו'. ועפי"ז נוכל לומר שזה ג"כ פי' דברי חז"ל גדול הכנסת אורחים יותר ר"ל מה שהי' גדול אצלו הכנסת אורחים יותר מקודם זה בא לו מקבלת פני השכינה כנ"ל: